

Kemijärven kaupungin talouden toteutuma 30.6.2021

315/04.041/2020

KH 13.09.2021 § 308

Kaupungin hallintosäännön mukaisesti toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain. Toiminnan ja talouden seurantaraportti valmistellaan kaupunginhallitukselle kuukausittain lukuun ottamatta tammi- ja heinäkuuta. Lautakunnat käsittelevät alaisensa palvelualueen talouden ja toiminnan seurantaraportit puolivuositin.

Toimielimille annetaan selvitys määrärahojen käytöstä ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta vastuualueittain tilanteesta 30.6. ja selvitys toimitetaan lautakuntakäsittelyn jälkeen kaupunginhallitukselle viimeistään 31.8. mennessä.

Myös merkittävimmät tytäryhtiöt toimittavat kaupunginhallitukselle selvityksen yhtiön talouden toteutumasta ja tilinpäätösennusteesta 30.6. tilanteen mukaisesti.

Kaupunginhallitus puolestaan toimittaa valtuustolle talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisraportin 30.6. tilanteesta ja niistä johdetun tilinpäätösennusteen sisältäen merkittävimpien konserniyhtiöiden toteutumaraportit ja tilinpäätösennusteet.

Liitteenä 1 ovat raportit talousarvion tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan toteutumasta 30.6.2021. **Liitteenä 2** ovat palvelualueiden talousarvion toteutumaraportit 30.6.2021.

Käyttötalousoosassa koko kaupungin (peruskaupunki + liikelaitos) toimintatuottojen toteutuma on yhteensä 51,4 % ja toimintakulujen 52,1 %. Henkilöstömenot, jotka ovat suurin yksittäinen menoerä käyttötaloudessa, toteutuma on 48,5 %. Palvelujen ostoissa on mukana vuodesta 2021 lähtien palvelusetelikulut, jotka aiemmin olivat avustuksissa. Palvelujen ostojen toteutuma on 53,4 %.

Toimintakatteen (tulojen ja menojen erotus) kertymä on vuoden 2021 alkupuoliskolla edellisvuotta heikompi ollen 52,4 % (edellisvuonna 51,7 %).

Toimintatuotot ovat pysyneet edellisvuoden tasolla (kasvu 0,1 %). Toimintakulut ovat kasvaneet 1,6 % edellisvuoteen verrattuna. Nettomenot edellisvuoteen verrattuna ovat alkuvuonna kasvaneet 2,1 %.

Talousarviossa 2021 on mukana talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteet ja niiden kustannusvaikutus toimintaan. Sopeuttamisohjelman mukaisena tavoitteena on vähentää nettomenoja edellisvuoden muutettuun talousarvioon

nähden 977 980 eurolla. Suunniteltu toimintakate on arvioitu olevan edellisvuotta parempi. Laskennallisesti alkuvuoden tilanne osoittaa, että tavoite toimintakatteen osalta vuositasolla ei tule toteutumaan eli ylityspaine on 4-5 %.

Palvelutoiminnoittain tarkasteltuna tilanne on toimintakatteen osalta seuraava:

						yli-/alle +	
TOIMINTAKATE	TOT. 30.6.2020	TOT. 30.6.2021	TOT %	TA2021	TPE2021	POIKKEAMA	POIKK. %
Hallinto- ja tukipalvelut	-2 940 115	-2 985 860	54,3	-5 495 000	-5 598 000	-103 000	1,9
Hyvinvointipalvelut	-25 059 778	-26 173 008	52,9	-49 482 920	-52 302 000	-2 819 080	5,7
Tekniset palvelut	-1 123 918	-938 722	46,2	-2 030 000	-1 950 000	80 000	-3,9
Tilapalvelut liikelaitos	1 258 841	1 396 563	51,7	2 700 000	2 800 000	100 000	3,7
Koko kaupunki	-27 864 970	-28 701 027	52,8	-54 307 920	-57 050 000	-2 742 080	5,0

Toimintakatteeksi on vuoden 2021 talousarviossa hyväksytty sopeuttamisohjelmassa linjatuin toimenpitein -54,3 milj. euroa, joka on 1,0 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2020 tilinpäätöksessä toteutunut toimintakate -55,3 milj. euroa. Toimintakate-ennuste on -57,1 milj. euroa ja ylityspaine talousarvioon nähden johtuu pääosin koronapandemian aiheuttamista tulomenetyksistä ja lisäkustannuksista, erikoissairaanhoidon palvelujen ostojen kasvusta ja 1.7.2021 voimaan tulleen asiakasmaksulain muutosten vaikutuksista. Myös toimintavolyymissä ja palvelujen toteuttamistavassa on tapahtunut toimintavuoden aikana ennakoimattomia muutoksia.

Hallinto- ja tukipalvelujen talousarviossa varatut määrärahat uhkaavat ylittyä tietohallinnon ja joukkoliikenteen kasvaneiden kustannusten johdosta.

Hyvinvointipalveluissa määrärahat ylittyvät lähes kaikilla vastualueilla toimintaympäristön muutoksista, koronasta ja lainsäädäntömuutosten vaikutuksista johtuen. Varhaiskasvatuspalveluissa ylitykseen vaikuttaa lapsiryhmien määrä ja palvelusetelin käyttöönoton eteneminen. Perusopetuksessa ennakoimattomia kustannuksia on tullut oikeudenkäyntikuluista, kasvaneista kuljetuskustannuksista ja oppikirjojen yhtenäistämisestä. Työllisyydenhoidon kustannukset ylittyvät kuntien osarahoittaman työmarkkinatukimaksujen kasvun johdosta sekä psykiatristen palvelujen käytön kasvun vuoksi. Päihde- ja mielenterveyspalveluissa asumisyksikön vesivahinko ja asiakkaiden siirto toisiin tiloihin on lisännyt kustannuksia. Sairauksien ehkäisy ja hoitopalveluissa koronapandemian vaikutus näkyy oman toiminnan kustannusten kasvuna. Ostopalveluissa ensihoidon ja erikoissairaanhoidon kustannukset kasvavat edelleen. Loppuvuonna saataneen sairaanhoitopiiriltä kuntalaskutuspalautuksia, jotka tasaavat ylitystä. Vammaispalveluissa asiakasmäärän kasvu n. 8-10 % vaikuttaa kustannuksia lisäävästi. Hyvinvointilautakunta ei vielä ole esittänyt lisämäärärahatarvetta, koska sitovuustason sisällä voidaan mahdollisesti saada säästöjä muista palvelualueen toiminnoista. Määrärahatilannetta seurataan aktiivisesti.

Teknisissä palveluissa ennakoitaan tuloksen olevan parempi kuin talousarviossa määritelty tavoite on ennakoitua paremmin toteutuneiden tulojen johdosta.

Tilapalvelut liikelaitos pääsee tulostavoitteeseensa ja ylittää tulostavoitteen n. 100 000 eurolla.

Tilinpäätösennuste 2021

Seuraavat johtopäätökset ja tilinpäätösennuste on tehty oletuksella, että ylitys/alitusoikeusanomukset talousarvioon hyväksytään edellä esitetyin perustein.

Verotuloja on kertynyt yhteensä 1 412 669 euroa (10,4 %) enemmän kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan. Toteutuma verotulojen osalta oli kesäkuun lopussa 49,4 % (edellisvuonna 47,6 %). Verokertymät tuloverojen osalta eivät toteudu talousarviossa arvioidun mukaisesti, koska verottaja tekee kunnallisveroihin negatiivisen oikaisun. Kiinteistöverot ja yhteisöverot toteutuvat ennakoitusti, joten verotulot kokonaisuudessaan toteutuvat tämänhetkisen tiedon mukaan noin 0,3 milj euroa pienempinä.

Valtionosuuksia on kertynyt 616 240 euroa eli 4,6 % enemmän kuin edellisvuoden vastaavana aikana. Valtionosuuksien toteutuma kesäkuun lopussa on 50,1 %. Koko vuoden osalta valtionosuuksien ennakoitua toteutuvan talousarviossa arvioidun mukaisesti ja hieman sitä paremmin (n. 80 000 euroa paremmin).

Rahoitustuottojen ja -kulujen netto toteutuu ennakoitua paremmin johtuen Itä-Lapin energian tuloutuksen vahvistumisesta yli 200 000 eurolla. Tytäryhtiöiden osinkotuotot vahvistavat myös rahoitustuottoja 285 000 eurolla.

Alkuvuoden tilanne näyttää suunniteltua huonommalta menokehityksen vuoksi. Arvio tilikauden 2021 toimintakatteeksi on -57,1 milj. euroa. Tilanne on siis jo tässä vaiheessa talousarviovuotta huolestuttava. Talousarviossa arvioitu 2 441 530 euron tilikauden tulos näyttää muuttuvan tämän hetkisen arvion mukaan noin 200 000 euron tulokseksi ja siten kattamattomia alijäämiä ei saada katettua. Kaupunki on hakenut taloustilanteeseensa vedoten harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuodelle 2021 yhteensä 2,0 milj. euroa.

TULOSENNUSTE 30.6.2021 tilanteessa				
2.vuosineljännes	TA2021	lask. Tot 30.6	TOT 30.6	TPE2021
Toimintatuotot	18 232 700	9 116 350	9 372 246	18 200 000
Toimintakulut	-72 540 620	-36 270 310	-38 073 273	-75 250 000
Toimintakate	-54 307 920	-27 153 960	-28 701 027	-57 050 000
Verotulot	30 425 000	15 212 500	15 022 567	30 125 000
Valtionosuudet	27 992 900	13 996 450	14 038 359	28 070 000
Rahoitustulot ja -menot	1 102 000	551 000	924 183	1 600 000
Vuosikate	5 211 980	2 605 990	1 284 082	2 745 000
Poistot	-2 770 450	-1 385 225	-1 261 948	-2 550 000
Satunnaiset tulot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	2 441 530	1 220 765	22 134	195 000
Elwiran, KLS ja lämmön ja veden tuloutus 285 000 € + ILEn tuloutuksen kasvu				

Koronakustannuksiin saatava valtionavustusasetus on valmisteilla ja asetusluonnoksen mukaan kunnille korvataan koronasta johtuvia kustannuksia. Kemijärvi on osaltaan lausunut asetusluonnokseen, että koronakustannukset tulisi kattaa kunnille täysimääräisesti eikä laskennallisten kustannusten yksikköhinnoittelun perusteella.

Kaupungin lainanotto on toteutunut alkuvuonna talousarviossa arvioidun mukaisena. Kaupungilla tulee olemaan lainaa vuoden vaihteessa noin 42,7 miljoonaa euroa.

Investointien toteutuma

Nettoinvestointeihin on varattu talousarviossa -4,9 miljoonaa euroa. Investointien toteutuma on alkuvuoden osalta nettona yhteensä -1,8 milj. euroa. Investointien toteutumaennuste on -4,4 milj. euroa.

Oheisena tiedoksi toimielinten käsittelypäätökset käyttötalouden ja investointien toteutumasta 30.6.2021 sekä henkilöstöraportti. **Liitteenä 3** on palvelu- ja vastuualueiden sekä liikelaitoksen käyttötalouden toteutumaraportit 30.6.2021.

(talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236)

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus merkitsee **liitteen 2** mukaiset talousarvion ja investointien toteutumaraportit tiedoksi sekä **liitteen 1** mukaiset tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tiedoksi ja esittää ne edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Kaupunginhallitus merkitsee **liitteen 3** mukaiset palvelu- ja vastuualueiden käyttötalouden toteutumaraportit 30.6.2021 tiedoksi

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.